

Čo by ste mali vedieť – rozšírené práva odberateľov v oblasti elektriny a plynu

Od 01.10.2022 vstúpila do platnosti novela Zákona o energetike, ktorá prináša aj zmeny v oblasti ochrany spotrebiteľa. ÚRSO preto vypracoval tento jednoduchý prehľad posilnenej ochrany odberateľov elektriny alebo plynu v domácnosti a prináša pohľad na oblasti, v ktorých sa ochrana odberateľa posilnila:

1. Viac informácií

Rozšírený okruh práv na informácie pre odberateľa

Novela zákona o energetike od 01.10.2022 určuje **právo odberateľa na poskytnutie informácie o stručnom a ľahko čitateľnom súhrne obsahu zmluvy**, ktorý obsahuje identifikáciu dodávateľa elektriny alebo plynu, hlavné podmienky dodávky, informáciu o cene, dobu trvania zmluvného vzťahu a podmienky ukončenia zmluvy.

Odberateľ elektriny alebo plynu v domácnosti má **právo na poskytnutie informácií o alternatívnych opatreniach k predchádzaniu odpojenia z dôvodu neplnenia zmluvných povinností**, ktoré zahŕňajú aspoň informácie o tom, či dodávateľ umožňuje odberateľovi pred odpojením dohodnúť plnenie dlžných platieb v splátkach, informácie o podmienkach takeého plnenia v splátkach a odkaz na webové sídlo úradu s informáciami o súvisiacich právach odberateľa elektriny a plynu v domácnosti.

Dodávateľ elektriny je tiež povinný informovať odberateľa, s ktorým uzavrel zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom o jeho **práve na inštaláciu inteligentného meracieho systému a o typoch inteligentných meracích systémov** a poučiť ho o postupe uplatnenia práva na inštaláciu inteligentného meracieho systému.

2. Ľahšie výpovede

Úprava spôsobu výpovede zmluvy, výpovednej doby a dĺžky trvania zmluvného vzťahu

Pri zmluve o dodávke elektriny alebo plynu uzatvorenej na neurčitý čas je **výpovedná doba jeden mesiac** a začína plynúť od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po doručení písomnej výpovede a skončí sa uplynutím posledného dňa príslušného mesiaca.

Zmluvu o dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke elektriny s dynamickou cenou **môže odberateľ elektriny v domácnosti vypovedať, aj keď je zmluva uzatvorená na dobu určitú**. Ak nie je dohodnutá kratšia výpovedná doba, je výpovedná doba jeden mesiac od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po doručení písomnej výpovede a skončí sa uplynutím posledného dňa príslušného mesiaca.

Ak je s odberateľom elektriny alebo plynu v domácnosti uzatvorená **zmluva o dodávke na dobu určitú dlhšiu ako 3 roky, mení sa po uplynutí 3 rokov od uzatvorenia zmluvy doba trvania zmluvného vzťahu na 12 mesiacov**, ak zostávajúca doba trvania pôvodného zmluvného vzťahu presiahne 12 mesiacov, a to aj vtedy, ak zmluva obsahuje dojednanie, ktoré umožňuje obnoviť alebo predĺžiť trvanie zmluvného vzťahu bez výslovného prejavu vôle odberateľa tak, že celková doba trvania zmluvného vzťahu presiahne 3 roky od uzatvorenia zmluvy. Obnoviť zmluvu alebo predĺžiť trvanie zmluvného vzťahu po uplynutí tejto doby je možné najviac na ďalších 12 mesiacov, a to aj opakovane.

Ak odberateľ uzatvorí zmluvu o dodávke elektriny alebo plynu na dobu určitú a zmluva obsahuje dojednanie, ktoré umožňuje obnoviť alebo predĺžiť zmluvu bez súhlasu odberateľa, **dodávateľ je povinný najskôr tri mesiace a najneskôr jeden mesiac pred uplynutím doby trvania zmluvného vzťahu poskytnúť informácie o blížiacom sa zániku zmluvy** a podmienkach, za ktorých dôjde k obnoveniu zmluvy alebo predĺženiu trvania zmluvného vzťahu. **Ak chce odberateľ ukončiť zmluvu, musí na informáciu zareagovať do 15 dní** odo dňa jej doručenia.

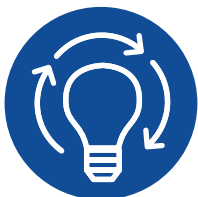
3. Výhodnejšie platby

Úprava v oblasti platieb odberateľa

Ak zmluva obsahuje dojednanie o úhrade platieb formou preddavkov s právom dodávateľa určiť ich výšku, **dodávateľ** ich môže upraviť len o rozdiel medzi cenou uplatňovanou v predchádzajúcom zúčtovacom období a cenou, ktorá sa uplatní v nadchádzajúcom zúčtovacom období, pričom **pri jej určení musí zohľadniť:**

- **výšku preddavkov za rovnaké obdobie** predchádzajúceho zúčtovacieho obdobia,
- **skutočný odber** za predchádzajúce zúčtovacie obdobie **alebo plánovaný odber** na nadchádzajúce zúčtovacie obdobie.

Dodávateľ elektriny či plynu si môže s odberateľom dohodnúť **zmluvnú pokutu len v zmluve o dodávke uzatvorenej na dobu určitú**, ktorá má stanovenú cenu za dodávku v presnej výške na celú dobu trvania zmluvného vzťahu.

4. Jednoduchšia zmena dodávateľa

Úprava ustanovení o zmene dodávateľa energií

Medzi základné podmienky zmeny dodávateľa elektriny alebo plynu **patriť už len uzatvorenie zmluvy** o dodávke elektriny alebo plynu do odberného miesta **a registrácia odberného miesta na dodávateľa**.

Doteraz mali dodávateľia možnosť vzniesť námietku proti zmene dodávateľa elektriny alebo plynu. Po novom sa táto možnosť zo zákona vypúšťa. Práve z tohto dôvodu však môže v praxi nastať situácia, kedy odberateľ uzatvorí zmluvu o dodávke elektriny alebo plynu s novým dodávateľom a k registrácii dôjde skôr ako skončí platnosť pôvodnej zmluvy. V takom prípade však musí odberateľ počítať s tým, že pôvodný dodávateľ má právo na náhradu škody.

Avšak, **ak k zmene dodávateľa** elektriny alebo plynu podľa zmluvy **nedôjde najneskôr do šiestich mesiacov od uzatvorenia zmluvy, má ktorákoľvek zo zmluvných strán právo odstúpiť od zmluvy**. Právo na odstúpenie od zmluvy zaniká účinnosťou zmeny dodávateľa elektriny alebo plynu.

Novela zároveň upravuje aj **možnosť kolektívnej zmeny dodávateľa**, to znamená, že prostredníctvom zástupcu zmení viacero odberateľov v domácnosti naraz dodávateľa.

5. Zrozumiteľnejšie vyúčtovanie

Sprísnené pravidlá poskytovania informácií o vyúčtovaní energií

Podľa novely má odberateľ od 01. 10. 2022 **právo na informácie o údajoch, ktoré boli podkladom vyúčtovania**. Zároveň zákon zdôrazňuje právo na bezodplatné poskytnutie vyúčtovania a informácií o vyúčtovaní, informácií o údajoch, ktoré sú podkladom pre vyhotovenie vyúčtovania, a ak nie je vyúčtovanie založené na skutočnej spotrebe, **aj vysvetlenia spôsobu, akým je vyúčtovanie vyhotovené**. Zákon zavádza aj možnosť **výberu formy vyúčtovania**, a to elektronickou alebo listinnou podobou.

Pri opomenutí uhradiť preddavky alebo nedoplatok z vyúčtovania, má odberateľ právo byť na tento stav upozornený. Dodávateľ musí písomne určiť **nový termín splatnosti, ktorý nesmie byť kratší ako 10 dní od upozornenia**. Zároveň musí byť odberateľ poučený o možnom odpojení od dodávky v prípade neuhradenia záväzku. Touto úpravou legislatíva čiastočne reaguje na zvýšenie ochrany odberateľov v domácnosti pred prípadným prerušením dodávky v prípade nesplnenia ich platobného záväzku.

ÚRAD
PRE REGULÁCIU
SIEŤOVÝCH
ODVETVÍ

www.urso.gov.sk

